
Lønnsoppgjørene handler om mer enn bare lønn

AKTUELT I FORENINGEN

ANNE-KARIN RIME

anne-karin.rime@legeforeningen.no

President

Både sykehus og kommuner må bestrebe seg på å være attraktive arbeidsplasser, spesielt i en tid med store bemanningsutfordringer.



Når denne lederen skrives, står Legeforeningen midt i lønnsforhandlingene i offentlig sektor. Av noen betegnet som "årets vakreste eventyr". Og skulle man ikke være enig i beskrivelsen av lønnsforhandlingene som et eventyr, så tror jeg hvert fall alle kan enes om at lønnsoppgjørene er av stor betydning for alle parter.

I år er det hovedoppgjør, noe som betyr at det forhandles både om lønnstillegg og om tekstlige endringer i tariffavtalene. I norsk arbeidsliv har det tradisjonelt sett vært oppslutning om å følge frontfagsmodellen. Det innebærer at konkurranseutsatt sektor forhandler før de øvrige sektorene, og at rammen for oppgjøret i konkurranseutsatt sektor skal fungere som en norm for øvrige oppgjør.

Men frontfaget er ikke en fasit for forhandlingene i helsesektoren. Det er lønnsutviklingen i frontfaget over tid som er normgivende, ikke anslaget hvert år. Legeforeningen forutsetter at det føres reelle, frie forhandlinger ute i sykehusene.

På tampen av fjoråret leverte Frontfagsmodellutvalget (Holden 4-utvalget) sin rapport. Gjennom en særmerknad i rapporten synliggjorde Akademikerne at lønn må brukes i større grad enn i dag – og at dette er fullt mulig ved riktig bruk av frontfagsmodellen og dens fleksibilitet.

Lønnsforhandlinger er blant det viktigste verktøyet sykehusene har for å sikre riktig kompetanse – og for å være attraktive arbeidsplasser for legene i en tid med store rekrutteringsutfordringer. Derfor forventer også Legeforeningen at våre medlemmer får en reallønnsvekst i årets oppgjør.

Forhandlingene adresserer også spørsmål knyttet til arbeidsbelastning. Nettopp derfor kom ikke Legeforeningen og KS til enighet innen forhandlingsfristen for særavtalen, som var 1. mai. Særavtalen for kommunehelsetjenesten regulerer blant annet legevakt, samfunnsmedisin og arbeidsforhold for LIS1.

Legeforeningen har over tid vært opptatt av å redusere den høye arbeidsbelastningen på fastlegene, og begrense kommunenes nær ubegrensede adgang til å pålegge legene legevakt. KS er enige i at arbeidsbelastningen er altfor høy og må ned. Under forhandlingene i 2022 avtalte partene å arbeide for å oppnå arbeidstidsordninger som gir legene et bedre vern.

Men to år etter er KS fortsatt ikke villige til å innføre ordninger som ivaretar leger med en uholdbar arbeidsbelastning. Gjennom forhandlingene har vi vært krystallklare på at det svært vide unntaket fra arbeidsmiljøloven ikke kan fortsette. Legevaktene er en sentral del av landets akuttmedisinske beredskap. Det er helt avgjørende at det medisinske arbeidet som utføres ved landets legevakter holder høy kvalitet. Legene trenger derfor et vern mot for høy belastning – og dette vernet trenger de nå.

Vi opplever imidlertid at KS avviser løsninger som sikrer levelig arbeidstid for legevaktsleger. I skrivende stund går derfor oppgjøret videre til mekling. Det som i hvert fall er sikkert er at Legeforeningen ikke aksepterer at leger kan pålegges ubegrensede mengder legevakt.

For lønnsoppgjøret handler ikke bare om lønn, men også om hvilken helsetjeneste vi vil ha. Dersom vi ønsker å styrke vår offentlige helsetjeneste, må vi også satse på dem som jobber der.

Publisert: 3. juni 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.07.11

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 8. februar 2026.